

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJA
SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

**MUZEJSKI VJESNIK
GLASILO MUZEJA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE
(Čakovec, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin,
Varaždinske Toplice)**

UREDNIČKI ODBOR

Stjepan Hajduk (odgovorni urednik), Dragutin Feletar (urednik i grafička oprema), Željko Tomičić, Marijan Špoljar i Branislav Šimek

MUZEJSKI VJESNIK izlazi povremeno, a najmanje jednom godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Rukopisi se šalju na adresu: Muzej grada Koprivnice, 43300 Koprivnica, Trg dr. Leandera Brozovića 1

NAKLADNIK

Muzej grada Koprivnice
ZA NAKLADNIKA
Franjo Horvatić

TISAK

RO »Podravka — Usluge«, OOUR Koprivnička tiskara, 1979.

BROJ 2, siječanj 1979. godine

2

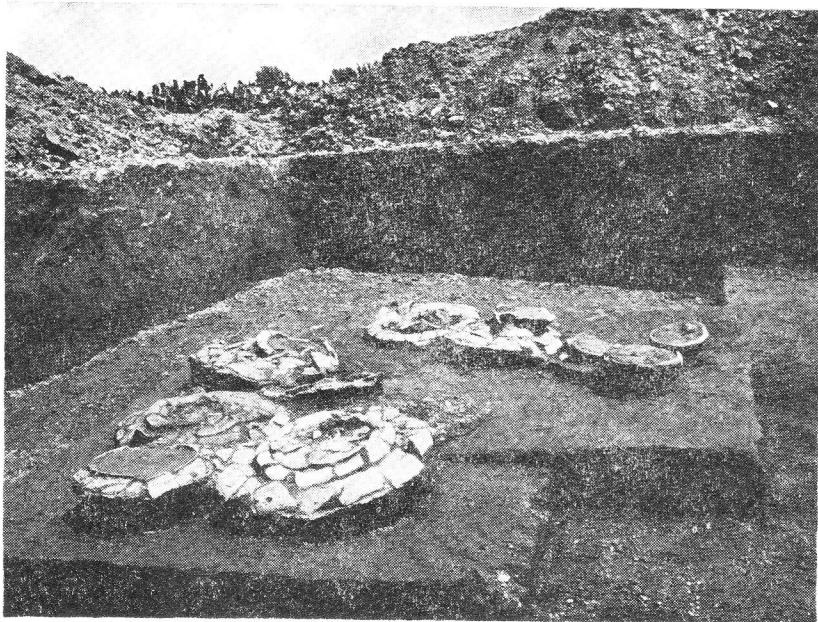
KAZALO

Dragutin Feletar: Za organiziranju obradu »terena«	1
Stjepan Hajduk: Proslava 40. godišnjice Muzeja Varaždinske Toplice	3
Antun Bauer: Muzej u Varaždinskim Toplicama	7
Marijan Špoljar: Galerija i nova umjetnička praksa	10
Damjan Lapajne: O djelovanju Muzeja Moslavine u Kutini	12
Ivana Štager: Izložba »Tito u Varaždinu«	15
Božidar Gerić: Istraživanje radničkog pokreta i NOB-e u Moslavini	17
Ante E. Brlić: Mjesta muzeja sjeverozapadne Hrvatske 1835. godine	19
Franjo Horvatić: Zavičajna muzejska zbirka u Đelekovcu	21
Tomislav Đurić: Prilozi za povijest Vinice	24
Libuše Kašpar: Etnološke izložbe varaždinskog Muzeja	28
Ljubica Ramuščak: Otkup etnografske građe u Međimurju	31
Josip Vidović: Arheološka istraživanja u Međimurju u 1978. godini	35
Zorko Marković: Uz problem istraživanja neolita i eneolita u sjeverozapadnoj Hrvatskoj	37
Željko Tomičić: Zaštitna arheološka istraživanja u Martinu na Muri	40
Marina Šimek: Zaštitno iskapanje u Svetom Petru Ludbreškom	44
Vladimira Pavić: O nalazu glinenog pećnjaka u Čakovcu	47
Josip Fluksi: O rekonstrukciji i konzerviranju keramike s arheoloških nalazišta	49
Dragutin Feletar: Tri vrijedne knjige	52
Libuše Kašpar: XXIX. savjetovanje o povijesnoj stambenoj arhitekturi	54
Zorko Marković: Proslava 100. godišnjice HAD-a i neka pitanja uz nju	56
Zoran Homen: Zaštitno iskapanje u Beketincu	57
Zoran Homen: Jedan od oblika informiranja o akcijama muzeja	59

Arheološka istraživanja u Međimurju u 1978. godini

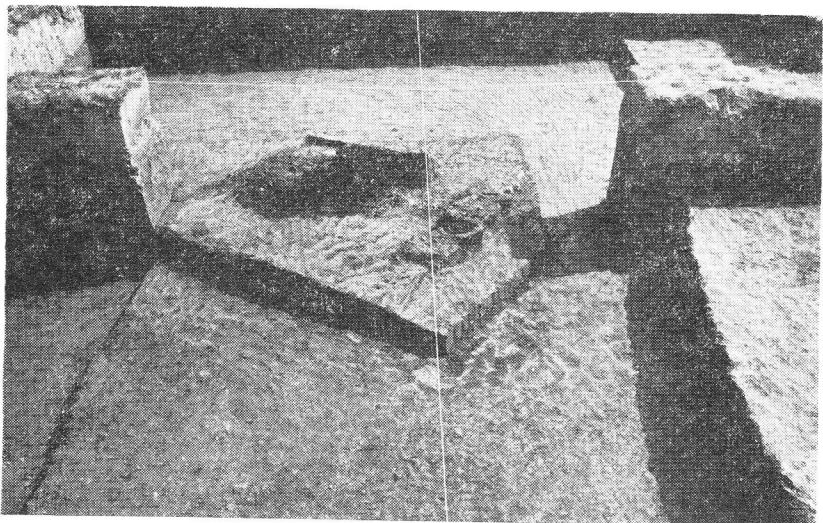
Tokom ove godine, početkom sedmog mjeseca nastavljena su daljnja istraživanja grobova hallstattskog razdoblja od 5—7 st. pr. n. ere u Goričanu uz Muru. Dosad je ekipa arheologa iz Zagreba pod vodstvom dr. Ksenije Vinski Gasparini, višeg naučnog suradnika iz Zagreba, istražila pet tumulusa (grobova) da bi ove godine istražila daljnja tri pod rednim brojem 6, 7 i 8. Također uz arheologe iz Zagreba sudjelovali su i arheolozi iz Čakovca prof. Josip Vidović, prof. Željko Tomičić, te foto-laborant i preparator Branko Šimek. Ovaj put ekipe su imale nešto više sreće te tumul br. 7 našle u intaktnom stanju sa bogatim prilozima u grobu. Tumulus pak br. 8. bio je samo djelomično opljačkan te je uz bogate priloge keramike dao samo fragment brončane igle kao metala, nasuprot tumulusa br. 7. koji je dao željezne priloge: koplje, sjekiru i nožić, te brončani kotlić — jedini takav na području Hrvatske. Grob pod rednim brojem 6. bio je nažalost opljačkan, ali je dao niz fragmenata keramičkih predmeta koji nisu uzimani iz grobova, te daju ipak djelomičan uvid ritusa pokapanja hallstattskog etnikuma na ovome području. Prilozi iz grobova nalaze se na preparatorskoj obradi u Zagrebu gdje će nakon rekonstrukcije biti i stručno obrađeni i objavljeni od dr. Ksenije Vinski Gasparini.

Ekipa pak Muzeja Međimurja Čakovec, zahvaljujući dotaciji SIZ-a za kulturu općine Čakovec, dne 31. 9. 1978. započela je istraživanje tumula kod sela Dvorišće uz Muru, sjeverno od Goričana zračne linije 5 km, na čestici Tompić Valent iz Turčišća kbr. 148 na zemljишtu zvanom »Log«. Sam toponom Log u ovome kraju označava šumarak ili lug, no obradom zemljишta danas su to pašnjaci. Tumulus kod Dvorišća uočeni su godinu dana ranije, prilikom redovnog obilaska terena. Prilikom samog istraživanja tumulusa br. 1. pomnijim promatranjem terena uočeni su i vrlo niski tumulusi, sniženi uslijed poljoprivrednih radova, kao i locirano naselje koje vjerojatno pripada ovim grobovima. Istraženi tumulus kopali smo 8×8 metara, sa kontrolnim profilom debelim 0,50 m, okrenutim sjever-jug, čime se dobiva sonda A i B. Sama struktura tla nešto je različitija od one u Goričanu, jer sadrži više primjesa gline. Na dubini od 45 cm javljaju se fragmenti razbitih posuda, a nedaleko od jedne posude pronađene su dvije brončane male (dječje?) narukvice, te brončana fibula bez trna. Na dubini od 80 cm u samom središtu groba javlja se gar koritastog oblika sa dosta keramike koja je očito gorjela, vjerojatno prilikom same kremacije pokojnika, a stavljena mu kao popedbina. Također su sačuvani i fragmenti bronce kao priloga. Keramika je vrlo loše uščuvana. Ispod sloja koritastog gara, struganjem uočen je interesantan detalj. Nađena je komora od dasaka u obliku pravilnog pravokutnika, koja je također izgorjela, kao što je gore navedeno, usred spaljivanja. Uz dva ruba tog pravokutnika poređane su po-

Arheološko nalazište kod Goričana

Arheološko nalazište Dvorišče

sude, koje se nalaze na rekonstrukciji u Muzeju Međimurja, te je o njima kao i o dataciji zasad teško govoriti, iako one nesumnjivo pripadaju hallstattskom razdoblju, kao i posude iz Goričana. Sa nešto više sigurnosti ovdje se može govoriti o ritusu pokapanja, kao i o obredu kremacije. Naime, ovdje je prvi puta uočena daščana komora, u koju se stavljaju prilozi, da bi se sama kremačija vršila iznad priloga u daščanoj komori, čime je i ova sama izgorjela. Donekle problematičan je prilog keramične posude, narukvica i fibule nađene u sondi B, jer se nalaze nešto pliče, i udaljene su od centralnog groba 1,50 m. No česti su primjeri naknadnih ukopa u tumulima, pa ni ovdje to ne bi trebala biti iznimka. Budući da se materijal još nalazi na obradi, te da je ovo prvi od tumulusa istraženih na tom području, svaka preuranjena tvrdnja bila bi štetna. Istraživanja će se nastaviti idućih godina, te će zasigurno dati i određenije odgovore.

ZORKO MARKOVIĆ, Muzej grada Koprivnica

Uz problem istraživanja neolita i eneolita u sjeverozapadnoj Hrvatskoj

Izuvez svega nekoliko iskapanja (S. Vuković u Malom Korenovu 1957. god.; D. Ivezović u Mikleuškoj 1964. god. i Tomašici 1966. god.; S. Dimitrijević u Malom Korenovu 1961. god., Gornjim Brezovljanim 1973. god., te Kaniškoj Ivi 1978. god.), te maloga broja lokaliteta s površinskim nalazima (Ždralovi, Drljanovac, Koprivnički Bregi, Letičani, Beketinec, Budinčina), o neolitu u sjeverozapadnoj Hrvatskoj (računamo li sjeverozapadnu Hrvatsku krajem koji je omeđen Dravom, Murom i Savom, te Ilovom i slovenskom granicom) znamo zaista veoma malo¹⁾. Pažljivo gledajući uočavamo velike bijele mrlje na području Đurđevca, Koprivnice, Ludbrega, Varaždina, Čakovca, Zagreba... Na žalost, i područja koja imaju arheologa nemaju registrirane neolitske lokalitete. Naravno, nema niti govor o tome da ovi krajevi nisu bili naseljeni u mlađemu kamenom dobu. S mađarske strane postoje registrirani neolitski lokaliteti, nekoliko ih je registrirano na našem području, pa mješta između tih regija najvjerojatnije, izuzev nekih posve nepogodnih močvarnih predjela, ne mogu biti nenaselejna. Radi se isključivo o neistraženosti pojedinih mikro-regija.

Prema današnjem stanju istraživanja postoje fiksirani lokaliteti starčevačke kulture iz starijega i početka srednjeg neolita (Ždralovi i Kaniška Iva); iz srednjega i mlađeg neolita lokaliteti protobük tipa (Budinčina) i Malo Korenovo — tipa linearno — trakaste keramike (Malo Korenovo, Drnjanovac, Kaniška Iva), sopotske kulture Tipa Brezovljani (G. Brezovljani) i možda klasične sopotske kulture (Mikleuška, Letičani, Koprivnički Bregi, Beketinec, Tkalec).

Za kraj neolita nemamo uopće sigurno konstatirana naselja, odnosno neku pouzdanu kulturu, premda cemo vjerojatno moći računati s naseljima sopotske kulture, koja je služila kao supstrat pri tvorbi la-